TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalteparti ale Transilvaniei si pen.. ru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/4 anu. 6 fl v. a.

Nru 72. ANULU XVIII.

Sabiiu, in 10/22 Septembre 1870.

Inseratele se platescu pentru intaia óra cu 7. cr. sirulu, pentru a doua óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sambat'a trecuta s'a deschisu senatulu imperiale. Cuventulu de tronu, ce lu vomu publicá si noi cá pre unu actu momentuosu accentuéza participarea Boemiei la desbaterile senatului.— Dumineca a primitu Maj. S. in audenti'a o deputatiune de boemi, câroru le a vorbitu in acel'asi intielesu.

Prussianii stau dinaintea Parisului, inse durere de picióre la trupele de infanteria, tyfus, lipsa de nutrementu si de vestminte de iarna ingreuéza in tempulu acestu rece si ploiosu inaintarea operatiuniloru loru. Dealta parte Parisulu e transformatu in unu arsenalu, padurile si satele impregiuru arse cá sa nu dea inimicului adapostu.— Póte ca impregiurârile aceste sa aduca pacea mai ingraba si póte sa intarésca scirea ca Jules F a v r e se va intalní cu B i s m a r k.

Italianii au intratu in 20 l. c., dupa o lupta scurta in Rom'a.

Câtra Dómnele române.

Natiunea româna, carea cu deosebire de dóue dieci de ani incóce lucra neobositu spre asi eluptá unu locu demnu intre celelalte natiuni, ne a imbratisiatu caldurosu, candu noi junimea industriasia româna, amu datu celu anteiu semnu de viatia.

Ne a imbratiosiatu, de si purtâmu numai arme de viatia in mânile nóstre; nu de acele, cari aducu gloria numai in dile triste, numái pre campiile unde se seversiescu tragedie. Voimu cá bunastarea materiale sa devina si proprietatea românului, dorimu cá cultur'a cu toti ramii sei sa fia adeveratu domenu alu românului, insetâmu sa vedemu odata plungata posomorirea si vaieratulu si din clasele inferióre a le societâtiei nóstre; vietate, activitate, bucuria sa fia aerulu sociale, care sa adia prin societatea româna de josu pâna susu si de susu pâna josu.

Dómne române! Ideile aceste ne au reunitu pre industriasii români din Sabiiu in cea dinteiu Reuniune româna de industriasi. Dara noi trebuie sa avemu si unu simbolu alu legaturei nóstre, unu simbolu, care sa ne incuragiéze totude-un'a de alu tienea pre elu si ide'a simbolisata intr'ensulu, industri'a, in ónóre, onóre, carea sa reverse o radia dulce asupr'a natiunei nóstre.

Avemu dejá simbolulu nostru, unu stindardu, carele in scurtu se va radicá solemnu de Reuniune si se va sânti.

Dómne române! Femei'a e chiamata sa impletésca rose de paradisu in cunun'a vietiei pamentene. Dara ea mai e chiamata sa spriginésca si sa radice curagiulu intreprinderiloru barbatesci, pentru ca numai asiá devine cunun'a vietiei perfecta.

Ne oprimu — — — si óre sa dubitâmu ca acésta descoperire a nóstra nu va aflá inimi adeveratu femeiesci si inimi adeverate române, care sa ne ajute, sa decoréze simbolulu, stindardulu nostru, spre a ne aduce aminte, ca femei'a româna scie apretiuí missiunea ei in tóte impregiurârile? spre a spune si urmasiloru nostri ca cine a fostu femeile nóstre de presentu?

Serbatórea, ce dorimu a o serbá in (4) Octombre a. c. sperâmu ca va fi o martura marétia de intinderea delicatei mâni de ajutoriu a femeei române le intreprinderea nóstra si pre lânga stindardulu paci ficu voru falfaí si semnele in curagiârei de catra femeile române.

Românele de astadi voru pune o rosa próspata in cunun'a vietiei nationali. Ele voru cautá cu mandria in viitoriu, câci urmasiele loru voru dice de densele:

Mamele, Bunele si Strabunele nóstre au fostu adeverate femei, adeverate române! sa le urmâmu!

Sabiiu 6 Septemvre 1870.

Reuninea sodaliloru români *).

Cronic'a resbelului.

Capital'a Franciei a capetatu prin diferitele tebere detasiate inauntru siantiuriloru ei unu chipu de totu caracteristicu. Pre aleulu Vicennes au taberitu tiereni din Franche Comté cari au venitu cu carâle loru la Parisu si si-au improvisatu unu cortu circa doi chilometri lungu pre câlile laterale ale aleului acestui'a. Pre esplanad'a palatiului invalidiloru campéza gard'a mobila in baracele care straforméza in carnevalu bulevardele si pre trocodero intr'unu tergu de tiéra. In avenuele dela grande Armée si Neuilly câmpéza cei 37,000 soldati ai generalului Vinoy.

In momentulu acest'a se forméza in Parisu inca unu corpu din paditori de nópte, totu barbati in versta, cari voru avé problem'a, a incunosciintiá incendiele causate prin focului inimicului.

Trei fabrice de arme s'au cladit in Parisu si St. Etienne ,in care suntu ocupati 100,000 insi. 20,000 ómeni lucra neincetatu la intemeierea forlului dela Montrelout, care in 2 dile va fi ispravita. Diurnalulu, din care luamu aceste date e din 9 l. c. prin urmare fortulu e deja gata.

Despre tinerea energica a Strasburgului ne mai vinu inca urmatórele scíri:

Organele prusiene afirma, dupa cum e cunoscutu, ca cetâtienii Strassburgului apara cetatea numai in urm'a terorismului celui mare, care se executa din partea generalului Uhrich. Foi'a oficiala „Carlsruher Zeitung“, unu organu de totu nesiguru, scrie inca ca cetatienii voiau a inpuscá pre Uhrich, déca nu va capitulá. Contr'a acestei afirmari se scrie din Appenweier cu datulu 11 l. c. fóiei „Francfurter Ztg“: Ieri s'au datu drumulu la vre-o 27 prisonieri civili nemti din Strassburg. Celu mai intieliginte dintre ei, care se duce astadi la Carlsruhe, pentru de a presintá ambosadorului seu unu memorialu despre cele ce au patimitu, ne spune urmatórele:

Generalulu Uhrich, care e vulneratu la umeru si la picioru, a demandatu de unedi cetatieniloru din Strassburgu, a votisá, ca voiescu capitularea séu nu si majoritatea dintre cetatieni au respunsu negativu! Conformu acestui votu remânu de ici incolo toti barbatii capaci de a se luptá in Strassburgu parte de voia buna, parte in urm'a ordinului esmisu in urm'a votisârei. Numai betrânii, femeile si copiii se mai potu departá din cetatea asiediata. Se crede de comunu ca nemtii voru incercá in scurtu tempu unu asaltu. Artileria würtembergiana multa a pornitu ieri câtra Strassburgu. In nóptea acést'a va urmá munitiunea. Trupele aceste suntu determinate a spriginí operatiunile infanteriei asaltatóre.

D o b r'a 1 Septemvre 1870.

Permitetimi Dle Redactoru in colónele stimatului diuariu „T. R.“ a incunosciintiá pre onoratulu publicu despre conferintiele invetiatoresci din acestu anu. Conferintiele au fostu conchiemate de Rev. D. protopopu Ioann Papiu pre 3. si 4. Augustu. a. c. Obiectele de pertractatu au fostu:

a) Necesitatea inomisa a instruarei prunciloru in religiune din momentulu pasirei loru in scóla;— modulu si mediulócele de observatu;
b) desbateri asupra elementeloru din Istori'a naturala, istori'a universala,—geografi'a si cartici de lectura dupa prof: Zaharie Boiu;
c) repetirea temeloru capitali din instructiunile edate de Inspectoratulu Supremu scolaru;
d) modulu in carele si mediulócele prin cari invetiatorii potu conlucrá, cá scólele sa remana cu caracterulu loru confessionalu, in contr'a tendintiei din pârti cunoscute;
e) modulu in carele si mediulócele prin cari invetiatorii cá confessionali sa 'si capete salarie'e loru prin epitropii parochiali, si nu prin judii comunali, emancipanduse de sub tutel'a comunei politice;
f) desbaterea asupr'a impartirei tempului de ferii prescrisu in legea scolara pre anu,—cu privire la ocupatiunea locuitoriloru— si dupa aceste propuneri din partea invetiatoriloru.

Conferintiele s'au inceputu conformu ordinatiunei inspectorului supremu seolaru cu servitiulu divinu.—La 9 óre adunânduse invetiatorii si mai toti preotii din tractu, s'au alesu din preoti si invetiatori o comissiune pentru de a invitá pre Rev: D. Protopopu— carele ingraba s'au si infatiosiatu; dupa aceste adunarea au cantatu „Imperate ceresc“. Prot. ocupandu loculu presidialu, in urm'a ordinatiunei, propune a se alege unu conducatoriu si unu notariu,—care s'au si alesu in persón'a invetiatoriului Petru Fogarasiu de conducatoriu iéra inv: Sofronie Furca de notariu;— conferinti'a fiindu astfeliu constituita,—prea onor: D. Protopopu tiene o cuventare plina de invetiaturi morale,—acentuéza missiunea cea grea a invetiatoriloru, carea insa prin o acomodare si energia se póte duce cu inlesnire spre salutea publica,—la care cuventare conducatoriu'u respunde, ca intru adeveru missiunea invetiatorésca e grea, dara greutatea acést'a celu ce doresce a portá numele celu mare de I n v e t i a t o r i u nu o póte privi grea,—cu atatu mai vertosu acumu, câci in urm'a statutului organicu, avendu barbati alesi in comitete parochiale si protopresviterale, acei'a voru tinde mâna de ajutoriu invetiatoriloru in casuri provenite asupr'a scólei si invetiatoriului,—cuventa apoi despre intieleptiunea cea 'nalta a Ecs: Sale Parintelui Mitropolitu, carele au sciutu lips'a conferintieloru inv: 'nainte de acést'a cu 8 ani prin cari se desvólta fiecare, — si a pusu in lucrare totu ce este spre folosu invetiamentului in scóla. Dupa acést'a s'au purcesu la conscrierea invetiatoriloru,— absenti 2. invetiatori, fiindu inrolati la militia.

Venindu la ordine punctulu primu de desbatere, carele ne fiindu precisu intielesu din partea conferintiei,—pana candu Rev: Domnu Protopp l. P. au deslusitu punctulu acest'a prin aceea ca unii pedagogi renumiti suntu de parere ca religiunea nu este de lipsa ase propune prunciloru cu intrarea loru in scóla, iéra altii p e n t r u— intréba asiá dara conferinti'a, de care parere este?—dupa o desbatere seriósa conferinti'a e p e n t r u—la care Par: Protopp doresce a se desfasiurá si motivele, cá sa nu devenimu prin acést'a de altii judecati, ca noi o facemu din interesu egoisticu, fiindu scólele nóstre confessionale. La aceste conducatoriulu ia cuventulu si motivéza,—ca unu omu carele nu au primitu religiunea din fragedimea etâtiei lui, si in carele nu s'au in radacinatu din pruncia,—devenindu barbatu, nu are cunoscintia de datori'a sea fatia cu religiunea, omulu ca acel'a nu are nici o credintia,—si celu ce nu are nici o credintia, e periculosu societâtiei, totu deodata natiunei, religiunei si statului, — prin urmare, religiunea cu moralulu debuescu inradacinate in prunci inca in bratiele mamei loru, cu câtu mai vertosu dara in scóla,—câci si Christosu mantuitoriulu lumei au disu: „Lasati pruncii sa vina la mine ca unoru ca acestor'a este imperatia ceriului“ deci religiunea este de lipsa a se propune prunciloru cu intrarea loru in scóla.

Pr. Onor. D. fiindu cu deslusirea acést'a si altoru de feliulu acest'a multiamitu, pune intrebarea,

*) Celelalte diuarie natiunale suntu rugate a reproduce acestu apelu.

care ar fi contr'a acesteia deslusiri—ne fiindu nime —s'au constata de conferinti'a intréga vorbirea conducatoriului de aprobata.

Asupr'a punctului de sub lit b) inca s'au incinsu o desbatere seriósa, sî mai alesu asupr'a istoriei universale—combinàndu acést'a cu istori'a biblica,—la care Rv: D. Protopp. vediendu ca desbaterea au mersu prea departe,—nu esplicatu istori'a universala, si sî istoria biblica.—Ce atinge desbaterea asupr'a istoriei universale, pentru noi romanii, este de interesu a cunósce originea nóstra, a cunósce istoria romaniloru din vechime pana in presentu. Recomanda dara tuturoru a studiá istori'a romaniloru, ca asiá sî-sase planteze o viétia nóua intre romani, a cunósce originea loru strabuna, totu cu istori'a in legatura se póte esplicá sî geografi'a,—iéra in deosebi geografi'a sa se propuna in scóla precum s'au statoritu in conferintiele din anulu trecutu, sî in adunarea inv: din 15 Noemvre 1869.

Istori'a naturala, ne avendu in scólele nóstre figurele necesarie sa se esplice sî elevii sa istoriseze despre cele cunoscute; istori'a naturala se póte face cunoscuta pruncilor cu istori'a biblica dela inceputu, despre facerea lumei.—

Din partea conducatoriului se cetesce punctulu de sub lit c) dupa care aduce la cunoscintia intregului corpu invetiatoresc usiurinti'a, urmandu sî tiengduse strensu de instructiune, prin care, celu ce se intereséza de progresu póte cascigá din instructiune unu materialu bogatu de cunoscintie s. a. s.—Nici acestu punctu nu au remasu fara esplicare din partea Rv: Dnu Protpp.

Urméza desbaterea asupr'a punctelor de sub lit. d) sî e). Asupr'a punctului d) s'au facutu unu discursu formalu intre unu invetiatoriu sî intre unu tieranu care dorea a fi scólele comunale nu confesionale; pe tieranu lau representatu invetiatoriulu Iosifu Petrimanu, iéra pre invetiatoriu preotulu Tom'a Cristea.—La acestu discursu au luatu parte sî altii, cari pentru unulu, cari pentru altulu,— argumentele preotului Tom'a Cristea invinsera partid'a invetiatoriului ce erau contra scóleloru confesionale,—sî s'au doveditu pre deplinu lips'a pentru noi romanii a ne tinea scólele confesionale. Iéra asupr'a punctului e) conducatoriulu au motivatu ca fiindu scólele confessiunale, invetiatorii debue sa capete salariile loru prin organele besericesci; asupr'a acestei propuneri fiindu sî *in conferinti'a din anulu trecutu* desbatere s'au *decisu ca salariile invetiatoresci (ne avendu* altu isvoru) a se scóte din participarea crestiniloru prin primarii e de parere conducatoriulu, ca acésta sa se aduca la cunoscintia crestiniloru prin sinóde parochiale—a se preliminá tóte spesele pre anu pentru scóla sî asiá a se face repartitiune pre fiecare numeru de casa sî acésta odata ori de dóue ori a se scóte dela fiecare—despre care la finea anului epitropulu primariu sasi dea ratiotinulu comitetului sî comitetulu sinodului parochialu.—O parte din invetiatori sciindu câtu necadiu au cu scóterea salariului, erau de parere ca avendu judele comunalu mai multa potere esecutiva in comuna mai ingraba voru primí salariile prin acesti'a de câtu prin epitropi, dara constatàndu-se necesitatea emancipârei de sub tutel'a politica, fiindu sî preotii de fatia au primitu respunsabilitatea asupr'a dloru pentru ducerea in plinire a acestei propuneri. Debue sa amintescu ca intru acést'a au documentatu multa cunoscintia preotii Aronu Ilie parochu in Teiu sî Georgiu Furdui capelanu in Brisnicu.

Iéra punctulu de sub lit. f. s'au statoritu, ca tempulu feriiloru la scólele poporale dupa lege este a fi de 4 luni. — unii erau de parere cá aceste 4 luni sa se imparta in mai multe renduri dupa ocupaciunea locuitoriloru, — acésta parere fù combatuta din partea conducatoriului, cunoscundu situatiunea locuriloru, sî totudeo-data ocupaciunea locuitoriloru, fiindu toti tierani, parintii au lipsa de pruncii loru numai la lucrulu câmpului, lunile de lucru la câmpu suntu Iuniu, Iuliu, Augustu. sî Septembre,—sî asiá s'au primitu cá aceste 4 luni sa fia pentru feriile anului scolariu, sî cu 1 Octombre sa se incépa prelegerile pretutindenea sî voru tienea neintreruptu pâna in lun'a lui Iuniu.

In fine invetiatoriulu Iosifu Petrimanu doresce cá *conclusele* conferintieloru sa se puna in lucrare câci multe *dintre* ele s'au desbatutu, aprobatu, sî de alta-data sî putiene s'au respectatu.

Conferintielo din acestu anu au fostu splendide; rev. dnu prot. prin tactic'a, blândetiele, intielepciunea sî sciintiele pedagogice au mângaiatu pre fia-care ascultatoriu,—desfasiurându fia-care objectu pre deplinu. —

Connferintiele s'au incheiatu cu ceremoniile indatinate spre multiemirea tuturoru.

Cu parere de reu debuie sa mârturisescu o impregiurare ne placuta provenita din partea notariului conferintieloru, invetiatoriului din Roscaniu Sofroniu Furc'a, — carele dupa finea conferintieloru luàndu protocolulu cu sine, ne venindu spre purisare, numai dupa admonare l'au asternutu rev. d. protop. cu multe defecte sî schimbâri, nu precum au decursu conferintiele, — retrimitindu-se protocolulu conducatoriului spre indreptare sî subscriere, — conducatoriulu au poftitu pre notariu cu protocolulu originalu spre purisare; — notariulu inse au negatu protocolulu originalu, sî cu espressiuni vetamatóre ce nu corespundu unui invetiatoriu s'au dechiaratu ca nu scrie altu protocolu s. a. Aceste tóte dupa parere mea nu le face dela sine insu-si, — iéra déca suntu ale sele proprii, va respunde pentru falsificarea protocolului. Durera, ca sî in véculu luminârei se afla in societatea invetiatoriloru a unui Tractu individi invidiosi, ambitiosi sî egoisti, — voindu a ascunde, a negá, a nu aratá la lnmina publicului pre acei ce in conferintie au doveditu activitate in chiamarea loru.

In nrulu 69 a „Tel. Rom.“ unu corespundinte din tractulu Hunedórei amintiesce despre impregiurarea, ce invetiatorii din tractalu Devei sî Dobrei nu au participatu la cursulu preparandialu de 6 septemâni din Dev'a, ca d. protopopu Ioanu Papiu aru fi notatu de agitatoru contr'a ordinatiunei ministeriale, — acést'a o dice corespondintele dupa informatiune, — mai departe afirma ca déca aru fi sî facutu par. protopopu acést'a; nu 'lu va clatiná nimicu in convingerile sele cá barbatu alu natiunei sî bisericei.

Cela-laltu punctu alu corespondintiei este pre de plinu adeveratu ca par. protopopu au sfatuitu pre invetiatorii subordinati a merge la acelu cursu totu deodata le-au pusu la inim'a fia-cârui sa cetésca circulariulu consistorialu de sub nrulu 62 ex 1870 c. 4 sî in urm'a acelui'a dupa convingere sa faca fia-care ce va voi.

Cá invetiatoriu, debuie sa mârturisescu ca par. protopopu Ioanu Papiu nu au agitatu nimicu contr'a acelei ordinatiuni ministeriale, celu putienu nóue invetiatoriloru din Tractulu Dobrei, sî credu ca nici celoru din Tractulu Devei nu ni e nimic'a cunoscutu, fi cugetatu asiá ceva, au prin urmare cei ce voru *gresîu amaru.* — Neparticiparea invetiatoriloiu la acelu cursu de 6 septemâni, s'au amintitu in acestu stimatu diuariu in nru 57 a. c. in corespondinti'a din Dobr'a.

Interesându-me despre institutulu nou infiintiatu, sî mai alesu pentru cunósce pre d. profesoru Petrii, cu ocasiune bine venita, amu mersu la localulu destinatu, care erá plinu de ascultatori, — dnulu profesoru intrebá din gramatica, — sî ce erá intrebarea din gramatica ? despre substantivu ! — m'amu uimitu càndu amu auditu ca sa afla invetiatori cari nu sciu ce e substantivulu ! ! — dnulu prof. prin propunerea sea aratá modulu cum are a purcede fia-care invetiatoriu in scóla cu elevii sei, precum amu observatu 'sî da multa ostanéla, — inse amu dis'o sî o dicu, ca unoru ce erau de fatia in zadaru le va bate tóc'a la urechi.

In diu'a urmatóre inca amu cercetatu prelegerea, — sî potu spune ca cei ce nu au cunoscintia despre propunerea invetiamentului in scóla, sî voescu a fi invetiatori, au lipsa de metodulu dlui profesoru, carele in tóta formalitatea este dupa manuducerea la ABCdariulu dlui profesoru Boiu sî computulu dupa dnulu prof. Ioanu Popescu; — in gramatica precum amu observatu se folosesce mai multu de a rev. d. Timoteiu Cîpariu.

De aici dara se vede apriatu ca inv.; gr. or. de aceea nu particîpa la cursulu de 6 ser. pentru ca: partea cea mai mare suntu toti pedagogi ori clerici din institutulu gr-res. din Sabiiu, in care se propunu tóte aeele studii care prescriu cum au a pasi invetiatorii cu elevii in scóla, — iéra cei ce nu suntu pedagogi cu teoretica, in cursu de mai multi multi ani practisându, luându parte la conferintiele nóstre dela 1863 in totu anulu au potutu fia-care invetiatoriu zelosu a culege atât'a sciintia, câtu sa póta propune invetiaturile in scóla dupa intructiunile supremului inspectoru scolariu, cari nu suntu cu nimicu mai putienu cá acele ce se propunu in institutulu de statu, — pentru aceea nu se póte imputá nici par. protopopu nici invetiatoriloru cari nu au participatu la acelu cursu, — avendu noi, invetiatorii gr-or. conferintiele nóstre in totu anulu. —

Nu sciu cei gr-cat. fivoru avutu vre un'a-data conferintie; de aceea loru le e mai de lipsa si au si luatu dintre ei mai multi, parte — a primí invetiatur'a nu e nici pecatu, fâra e pacatu ca unii au mersu acolo numai pentru a primí 50 xr. pre di, — iéra altii déca voru fi lipsiti din posturile loru, — voru primí dela statu 300 ori 400 fl. asiá viséza in speranti'a loru. Vomu vedea !. +. +.

SEDAN.*)

Mac-Mahon, dupa ce a parasitu pre deplinu positiunile sele dela Chalons sî se indreptà spre nordu, lasându liberu drumulu Parisului armatei principelui regale, intreprinse, indata ce acest'a parù ca incepe a merge pre densulu, sa ajunga pre maresialele Bazaine sî se taie pre inamicu dela fruntarie: manopera cutezatóre sî decisiva care, de s'aru fi pututu implini, aru fi adusu fâra indoiéla o schimbare completa in cursulu evenimenteloru. Prussianii, prinsi intre Parisu sî indoit'a armata francesa, amenintiati spre nordu, nesicuri de urmele loru, intrerupti in comunicatiuni, aru fi trebuitu, cá sa nu fia cu dasaveresire inschisi sî prinsi intre dóue focuri, sa se oprésca din mersulu loru sî sa dea o mare bataie in conditiuni fórte nefavorabile, bataie care, in casu de perdere, aru fi devenitu unu desastru iremediabile, fiindu data de positiunea in care s'aru fi gasitu atunci sî de apriderea ce o victoria aru fi inspiratu soldatiloru sî locuitoriloru de prin departamentele ocupate.

Aceste consecintie se impuneau asiá de lamuritu spiritului fia-cârui'a, in câtu a fostu ceva sicuru pentru tóta lumea chiaru dela 23 Augustu, ca armat'a prussiana nu va merge mai inainte fâra a dá cu Mac-Mahon o bataia decisiva. Vedemu, in adeveru, indata pre principele regale abatându-se iute din drumu sî mergendu, in marsiu fortiatu, sa intalnésca pre generalulu francesu.

Din parte-le Mac-Mahon sî Bazaine trebuiau sa se silésca intr'unu modu ne mai pomenitu cá sa se unésca mai nainte de ce armat'a prussiana aru fi pututu ajunge sa iea positiune intre ei: unulu scapata in incercârile sele de scaparea sî remâne incongiuratu in Metz, celu altu, incurcatu sî intârdiatu de trupe noi care nu se mai potu espune unoru mari oboseli, e silitu sa 'si micsioredie mersulu si e intrecutu de prussiani mai nainte d'a fi sositu la Montmédy. Acesti'a gramadescu o parte din fortiele loru in padurile Montdieŭ, ocupa intrârile Argonei sî ascépta armat'a francesa cá s'o sdrobésca in trecerea ei. Acésta manopera se face cu atât'a iutiéla sî secretu, incâtu generalii francesi urméza a naintá in directiunea Stenay, fâr'a le trece prin minte periclulu care 'i amenintia. Vouziers e paresitu de densii sî numai de câtu ocupatu de trupe inamice. Mac-Mahon campéza la Raucourt, in 28 Augustu; diferitele corpuri ale armatei sele se intindu intre Stonne sî Yonck sî poimâne se pregatescu sa mârga in nainte, càndu s'o luminá de diua.

Sér'a, unu colonelu din alu 5-lea corpu, care a inaintatu spre Estu, semnaléza siefului seu—generalele Failly—presinti'a unui despartiamentu de ulani pre inaltimile vecine, „Nu e nimicu“, i se respunse.

In diu'a de 29 Augustu, se intalnescu prussianii. Unu escadronu de lanceri francesi, plecatu inainte, e primitu c'o grindina de glóntie; se intórce culcându-se pre pamentu sî se da alarma; infanteri'a, care se desfasiura inainte de Bois-des Dames, sustiene cu barbatie ataculu . . . Sa batu dela amédi pâna la siese óre, fâra cá prussianii se póta ingagiá o incaierare generale. Diu'a va fi buna: puterea armatei francese, prevenita prin acésta lupta de anteposturi, nu se va incaiera. Inamiculu pré si-a grabitu ataculu.

Déra drumulu e taiatu. Trebuie graba cá sa se suie spre nordu. Se va puté luá o positiune tare intre Sedan, Meus'a sî fruntari'a belgica, séu sa se incongióre inamiculu; póte ca totu mai e timpu: celu putienu va puté fi atacatu in nesce conditiuni favorabile sî voru ajunge la Montmédy trecendu prin Carignan. Pléca de cu nóptea, lasându focurile aprinse; o mare parte din trupe trecu Meus'a la Monzonu; cortelulu generale e transportatu la Vaux; alu 5-lea corpu si o parte din alu 6-lea campéza pre tiermulu stângu alu Meusei pre inaltimile dela Beaumont.

Suntu unspredece óre. Imperatulu a dejunatu

*) Din nebagare de séma s'a smintitu dela loculu unde se cuvinea acestei rubrici. R.

la ferm'a dela Blan-Champagne ; s'a dusu la Bréville. Din parte'i, generalele Failly, statulu lui majore sî unu mare numeru de oficiari suntu pre cale d'a-si luá prândiulu prin casele din satu ; ómenii de artileria sî trenarii dau furagie cailoru, armele suntu puse josu. Numai de câtu impuscatur'a incepe din marginea padurei, sî obusurile cadu in mijloculu soldatiloru desarmati ; mai multi dintre densii suntu raniti fâr'a apucá sa dea focu macaru unei cartusie. Inamiculu — care nu e de cei care sa se lase la nesce viclenii atâtu de copilaresci cá cele de care se serviau generalii francesi lasându focurile aprinse cá sa'lu incele in intentiunile sele, ne urmarise prin cercetatori sei abiá la câte-va mii de metri sî, pre cându ne asiediâmu pre inaltimile cari mârginescu acésta parte a Meusei, ocupa tóte padurile de prin pregiuru sî ne mai luá anca odata fâra veste. Numai o parte din artileri'a lui, pusa in dîu'a trecuta pre colinele Argonei, n'a pututu ajunge asiá iute puterea cea mare a armatei prin aceste câi muntóse sî dificile, fâra de care macelarirea aru fi fostu sî mai teribile. Alu 5-lea corpu, surprinsu sî desorganisatu, nu mai potù tienea multu atáculu sî fu aruncatu spre Monzonu sî, dupa mai multe óre de eroice lupte, fu nevoitu sa tréca Meus'a inapoi.

In timpulu acest'a, artileri'a prussiana sosiá sî luá positiune pre inaltimile. pre cari francesii le parasiau : Mouzonu fu indata in flacari sî arip'a drépta a armatei francese, grozavu de decimata, fu silita sa se retraga d'a lungu de Chiers.

Lupt'a tienù pâna nóptea ; dîu'a fusese ucidietóre. La nóue óre sér'a tunulu totu bubuiá. Armat'a lui Mac-Mahonu, respinsa pre tóta lini'a, se retragea spre Sedan.

Soldatii francesi nu mâncasera de patrudieci sî optu de óre. Erau lesinati, sfersîti !

Totu mai mersera tóta nóptea. Sa asiediara inaintea Sedanului, cu arip'a drépta spre Meus'a, cu arip'a stânga in spre fruntari'a belgica pâna la Carignan, sî formându unu anghiu ascutîtu cu fluviulu.

La patru óre de diminéti'a lupt'a reincepù.

O parte din armat'a prussiana, trecuse Meus'a in timpulu noptiei; tóte colinele de pre rip'a stânga erau coronate tunuri pâna in fati'a Bazeillei. S'assceptau la unu atacu din acésta parte; podulu care erá in fati'a cetâtiei erá minatu. Incâierarea incepù pre tiermulu dreptu in fati'a de Carignan ; infanteri'a francese se tienù admirabile in cursu de mai multe óre; spre amédi, luata prela spate de artileri'a inamica, care tragea cu mitraileusele in ea de pre dealuri, se retrase incetu sî in buna ordine in directiunea Francheval, depertându-se de lini'a riului sî luându o positiune perpendiculara cu fruntari'a belgica. Prussianii 'si rapedira indata cavaleri'a spre centrutu armatei francese cá sa-i taie arip'a stânga sî s'o respinga in Belgi'a. Câte-va regimente de linie, care remasesera in urma, fura resipite sî infundate in padurile dela Francheval, dara manoper'a nu obtienù resultatulu ce inamiculu asceptá. O divisiune din cavaleri'a francese se disvalí pre colina sî incepu sî ea lupt'a. Prussianii, dejá fórte maltratati de focului infanteriei, trebuira sa se retraga cu perderi insemnate.

Fu singur'a incaicrare seriósa a cavaleriei pre care o avù in acésta bataia sî succesului ei aréta totu ce s'aru fi pututu asceptá de la cavaleri'a francese, d'aru fi fostu intrebuintiata cum trebuie, in locu d'a o masacrá cu focului tunuriloru.

La arip'a drépta incaierarea nu fusese mai putienu ferbinte.

Prussianii bombardasera Bazeilles sî sustienusera mai multe óre o via impuscatura fâra resultatu decisivu.

Câtra o óra trecura podulu.

Locuitorii din satu — séu celu putienu unii din tr'ensii, câci celu mai mare numeru scapasera in orasiu — asceptau sa fuga cá podulu sa sara in aeru. Nu se scie pentru ce podulu nu sarí. Inamiculu trecù, satulu fù pustiitu sî mai multi locuitori perira.

Lupt'a incetà cându se intunecá. Acésta dî nu fusese o perdere pentru armat'a francesa, care-si pastrase cele mai importante positiuni ale sele; perderile inamicului erau mari. Nimicu nu erá inca de desperatu.

Mac-Mahonu nu-si schimbà mai de locu dispositiune frontului seu de bataie, in timpulu acestoru câte-va óre.

E bine totud'o-data sa se precisedie bine positiunea sea, cá sa se póta intielege miscârile ce prussianii esecutara in timpulu noptici, miscâri cari, sa scie, nu se oprira decâtu a trei'a dî cu cuprinderea pre deplinu a armatei francese.

Drépt'a acestei armate urmà dara a se aperá cu Meus'a, in fatia de Bazeilles, inainte cu Balan; centrulu se aperá cu Givonna sî arip'a stânga, trecendu pre dinainte de La Chapelle, se indoí in spre fruntari'a belgiana. Lini'a de bataie nu mai formá dara cu fluviulu unu anghiu ascutitu, ci unu anghiu obtusu, din ale cârei laturi un'a se departá fórte multu la nordu.

Prussianii gramadisera de acésta parte tóte fortiele loru cele mari. Armat'a francesa, din contra, erá mai alesu padîta din partea aripei sele celei drepte.

Erá la 1 Septembre.

Cea d'antâiu lovitura de tunu fu trasa mai nainte de trei óre de diminétia. Se facea iéra nópte. Canonad'a bubuí fâr'a mai incetá, in timpu de mai multe óre, in fatia de Bazeilles sî in directiunea Donzy. Drépt'a sî centrulu resistau.

In timpulu acest'a, trupele prussiane, gramadite pre inaltimele dela Francheval sî improspetate nóptea cu soldati, care in dîu'a trecuta nu se luptasera, atacau arip'a stânga. Ea se tiene bine pre câtu timpu n'are in fatia de câtu infanteri'a inamica. Dara cându trei baterii prussiane incepura focului de pre inaltîmea colinei, soldatii francesi, puindu-si tóte fortiele sî totu coragiulu, dupa aceste patru dile de lupta — in decursulu câror'a n'avusesera nici repausu, nici nutrimentu, — cedara inaintea numerului sî rupsera sîrurile. La unspredîece óre, tóta arip'a stânga erá inapoi sî resipita in paduri, unde cavaleri'a prussiana urmá a trage cu pusc'a in fugarí. Unu numeru dintrensii, aruncându-si armele, trecura fruntari'a belgiana.

Dupa óra la Chapelle aparata numai d'o batalióne de liberi tragatori, erá in puterea inamicului.

Villers-Cernay sî Bazeilles erau in flacari. Arip'a drépta a armatei prusiane mergea inainte, cuprindiandu din ce in ce centrulu armatei lui Mac-Mahon, care se luptá mereu. Maresialele, ranitu diminétia chiaru de la inceputulu incaierarii printr'o spargere d'obus, trebuise sa cedeze comandamentulu generalelului *Wimpffen*.

De odata s'aude tunulu in urma armatei francese, in directiunea Sedanului. Prusianii au trecutu Meusa in susulu acestui orasiu sî iau pe francesi de la spate.

Atunci fu o manopera admirabile: o parte din trupele cari compuneau arip'a drépta sî se bateau de la aurora se intórsera iéra spre Sedan, trecura orasiulu in pasiu de fuga sî cadiura asupr'a prusianiloru cari, surprinsi de violinti'a acestui atacu, se retrasera sî unu momentu fura bagati in Meusa in care unu fórte mare numeru dintre ei perira. Dara indata, intrecuti iarasi prin numeru, slabiti de acestu din urma atacu, francesii se retrageau si ei la rendulu loru sî erau respinsi in Sedan.

De aci inainte batai'a se sfârsi. Arip'a drépta a armatei prusiane, urmandusî miscarea, aru fi datu mana cu trupele, cari trecusera Meusa, sî mergeau s'o intalnésca. Tóta armata francesa era fiânta. Trebuí sa se precipite in orasiu, pe care glóntiele inamice 'lu bateau deja.

Fu unu momentu de disperaje poscmorîta intre toti acesti luptatori sfarsiti. Generalele Wimpffen 'si afisia proclamatiunea. Nu mai aveau nici nutrimentu nici munitiuni, trebuiá ori sa se dea ori se móra. Soldatii erau demoralisati. Capitulara ! . . .

Cu tóte acestea, cându unu colonelu francesu se sui pe diduri, cu steagula albu in mâna ca se céra a vorbi 'n numele armatei, unu simtiementu de rusine sî de mania trecù prin anim'a soldatiloru, sî unii din ei trasera focuri asuprai, dar' nulu nemerira.

Bombardarea totu mai tînu dóue óre, macelarindu in strade pre soldati sî pe locuitori.

Astfelu generalele Guyot de Lespars fu ucisu d'unu obusu, care dupa ce trecu printre piciârele unui oficiariu fâra alu rani, se sparse din aininte 'i, culcându la pamentu patru persóne.

La optu óre focului incéta.

Imperatulu 'si tramise sabi'a la cartirulu generalu prusianu, cu unu mesagiu in care dîcea, ca „neputendu muri in capulu armatei sele, cere se trateze cu nesce conditiuni onorabile.“

A treia dî, la cinci óre de *diminétia*, unu generale francesu merse de vestí comitelului Bismark ca Imperatulu l'ascepta la óre care *distantia in* trasura. Ascepta dóue óre dupa care comitele de Bismark sosindu, 'i dede se 'ntieléga ca, fiindu prisoniaru de resbelu n'avea se trateze nici se propue conditiuni. Imperatulu intielese in adeveru sî se dede.

Inainte de plecarea sea, vediù trecendui de dinainte cá prisoniari siepte-dieci de mii de Francesi, desi de densulu la desastru. Acestu spectaclu pare ca nu la impresionatu asiá multu. Calésca, valetii 'i imbracati in verde, trasurile sî adjutantii cu livrea, 'lu asceptau in curte. Cu tóte acestea nu mergea iute.

Sfarsitulu acestei istorie se scie care fu, nu mai mergu inainte! *L. B.*

(Independintia belgica). trad. Rom.

Multu Onorate Domnule Redactoru !

In Nr. 68] a „Telegrafului Romanu“, sub rubric'a din C o m i t a t u l u D o b a c e i

Se afla una corespondintie (fara nume) in care se scrie; ca la cursulu de 6 septamani, in institutulu pedagogicu de statu *din o p i d u l u G h e r l 'a*, se afla sî romani 26, *intre carii* 4 suntu gr. or. sî anume 2 din protopopiatulu Lupsei iéra 2 din Protopp. Ungurasiului s. a.

Acést'a scire, subscrisului ia venitu cu totulu ne asceptata: de ore ce din circulariulu Ven: Cons: Archidiecesanu de dato 1. Iulie a. c. Nr. cons. 62 privitoriu la institutele pedagogice de *statu(care de tempuriu* s'au comunicatu preotimei, *sî docentiloru* tractuali) s'au potutu convinge *fie care*, ca pentru scóleloru nóstre confesionale suntu de ajunsu cenferintiele învatietoresci, numai ca docentii sele cercetedie regulatu, sî sa fie cu atentiune la desbaterile a celora, in privinti'a metódei de invetiamentu.

Apoi, ca din partea scaunului protopopescu gr. or. a Lupsei s'au recomendatu 2. individi prin de deto 3 Augustu a. c. Nr. 115 sî anume *Nicolau P a u t i a*, sî Macaveiu *B a r s i a n u* catra Ven: cons: Archidiecesanu; spre ase primi la *i n s t i t u t u l u de s t a t u a g r o n o m i c u* din *A l t e n b u r g* conformu publicârei din Nr. 54 din Telegrafulu *Romanu, sî ca dela Ven Cons. au primitu respunsu prin de deto* 8 Augustu a. c. Nr. cons. 95 ca cei 2 individi recomendati s'au intardiatu de a se primi in institutulu agronomicu din Altenburg.—

Iéra *pentru i n s i t u t u l u p e d a g o g i c u de s t a t u d i n G e r l 'a: S c a u n u l u P r o t.* gr. or. a *L u p s e i n a u r e c o m a n d a t u p r o n i m e n e a; n i c i s c i e - c i n o s a f i e a c e i 2. i n d i v i d i gr. or. d i n t r a c t u l u L u p s e i?*

Iéra déca in adeveru se afla 2 individi, sî din tractulu Lupsei, la *institutulu* pedagogicu de statu din Gherla; póte ca la *indemnulu inspectoriloru* comitatensi (de scole) sa se fia induplecatu a cei 2 individi, de care memoriséza aceea corespondintia de care Sc. Prot. nu scie nimic'a.—

Acésta declaratiune te rogu multu On. D. Redactoru ! sa ai bunatate a o publicá in pretiuitulu diurnalu Telegrafulu Romanu.

Offenbaía 4 Septembrie 1870.

Alu pré On. Diivóstre

multu stimatoriu

N i c o l a u F o d o r e a n u

Ad. Prt. gr. or. a Tractului Lupsei

Domnule Redactoru ! Cetiiu in „Telegrafulu Romanu“ nr. 68-lea despre cursulu pedagogicu de 6 septemâni din Gherl'a in comitatulu Dobacei — unde domnulu datatoriu de acestu articulu — *intre* altii enumera si pre invetiatorii din Tractulu prot. gr-or. alu Ungurasiului — cu esprimerea : „cei din protopresviteratulu Ungurasiului spuneau ca par. prot. Rosic'a le-aru fi demandatu sa vina ací.

Cá invetiatoriu din acel'a-si tractu carele *sum* in subordinatiunee par. prot. Rosic'a, sî *carele in*tr'unu tipu cu ceialalti invetiatori amu *primitu* sî cetitu ordinulu protopresviteralu, sum *datoriu* fatia cu esprimerea de mai susu a *descoperí* adeverulu :

Par. prot. Rosic'a primindu *oficiós*'a provocare dela inspectorulu Iosifu *Kethely*, acést'a o au facutu cunoscuta invetiatoriloru respectivi cu adausulu cá sa se pregatésca — cá trebuindu sa mérga sa fia gat'a. — Totu atuncia insa alaturându pome-

nit'a hartie inspectorala, consistoriului archidiecesanu, au cerutu indreptare cá sa participe au nu invetiatorii nostri la mentionatulu cursu? de unde i s'au respunsu — ca de nu au primitu inca, va primí circulariulu consistorialu din 1 Iuliu a. c. nru 62 si dupa acel'a sa se acomodeze.

Sosindu terminulu de inceperea cursului invetiatorii au fostu opriti prin Par. Protopresviteru a asceptá respunsulu—carele priminduse sî privatu sî prin cercularin amintitu— a remasu invetiatorii pre a casa—impunendulise a se pregati pentru conferintiele nóstre invatiatoresci.

Invatiatorii Gavriilu Pusicasiu, Ioann Morariu sî Gratianu Triffu, trei prelanga susaratatele dispositii protopresviterali—neintrebandu de nimenea— siau luatu calea catra Gherla — inca in 7 sept. St n. au siediutu acolo in 8 sî in 9 Septemvrie s'au reintorsu acasa. Acestia dupa parerea mea, sau dusu la Gherl'a, cá sa se faca cunoscuti a colo mai cu seama inspectorului, ca fiindu ca vre unulu dintre noi au fostu remuneratu din partea Statului — preste anului curentu cu 80 fl.—si dóra déca voru fi cei dintaiu intre noi la preparandia, cu preferintia voru fi remunerati pe viitoriu; insa fórte curendu au ispravitu cursulu.—

Noi suntemu 16 Invatiatori — dintre noi dara au participatu la cursu 3. — Sî numai o dicu: asiá nu-mi póte vení la cale esprimarea domnului corespondinte.*)

Ce sa atinge de persón'a multu pretiuitului nostru domnu parinte protopresviteru Rosic'a, invetiatorii nostri toti i aducemu cea mai cordiala multiamita — pentru tactulu celu intieleptu — cu care s'au purtatu in tréb'a acést'a — câai cu nerespingerea in despretiu a arthii domnului inspectoru — totusi au urmatu — ordinatiuniloru inspectorului nostru supremu de scólele nóstre confesiunali.

F. St. Petru 4 Sept. 1870.

Vasiliu Petrulea
Invetiatoriu gr. or.

Varietâti.

⁂ **Calendariulu pre anulu 1871** a aparutu dejá in tipografi'a nóstra archidiecesana pentru anulu alu dóuedieciilea. Elu cuprinde pre lânga chronologi'a usitata, paschali'a, serbatorile schimbatórie de preste anu, lunile insemnate dupa calendariulu vechiu sî nou cu serbatorile loru, patrariele luniloru pre anulu 1871, genealogi'a casei domnitórie, o suma de alte orientâri pentru trebuintiele fia-cârui omu cu afaceri câtu de simple. Calindariulu acest'a este o carte a poporului in tota privinti'a. Pentru ca afara de cele de mai susu amintite, ne da prin siematismulu bisericei gr-orientale din Transilvani'a, Banatu sî Ungari'a o icóna despre deregatoriele nóstre bisericesci scolari sî fundatiunali; despre institule nóstre de invetiamentu sî despre personalulu tuturoru acestor'a; ne da cunoscintie agronomice, ne desfatéza cu poesii folositórie dela poeti de ai nostri natiunali; in fine are sî unu cuventu in privinti'a Asociatinnei transilvane române pentru literatur'a sî cultur'a poporului românu, cá sa tacemu despre comunicatiunea postale, ce e de lipsa sa o scie totu insulu si de terguri. (Pre foile ce servescu de table se afla tiparita list'a de eârtile de vendiare in tipografi'a nóstra archidiecesana.)

Limbagiulu e celu popularu sî literile inca suntu retienute cele bisericesci asiá incâtu toti, va se dica, sî cei betrâni, cari au remasu pre lânga cunoscinti'a aestor'a sa se póta folosi de densulu.

Pretiulu este: legatu 25 xr, nelegatu 23 xr. in valuta austriaca.

⁂ Despre tergulu Sabiiului din lips'a spatiului, vreo cateva cuvinte in nr. viitoriu.

*) Dóue pasage ce urmrza nu le amu pututu aflá intielesulu sî de aceea le amu omisu. R.

Concursu.

Pentru vacant'a parochia din Percosova protopresviteratulu gr-or. românu alu Versietiului dieces'a Caransebesiului.

Emolumentele suntu un'a sessiune de pamentu birulu sî stól'a dela 90 de case sî casa parochiala.

Doritorii de a ocupá acésta parochia provediendu-si recurseloru sele cu estrasulu de botediu, testimoniu despre absolvirea teologiei sî testimoniu de cualificatione sa se tramita subscrisului in Mercin'a post'a ultima Varadi'a pâna in 27 Septembre a. c.

In contielegere cu comit. parochialu.

Merci'a in 4/9 1870.

Ioanu Popoviciu
66—1 Protopresviteru.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scóla romana confesionale gr. orientale din comuna Vinetia inferióra districtulu Fagarasiului se scrie prin acésta concursu pana in 20 Septembre a. c. st. v.

Salariulu impreunatu cu acestu postu este 130 fl. v. a. cuartiru liberu sî lemne de incalditu. Cei ce dorescu a concurá pentru acésta statiune invetiatorésca, au pana la terminulu prefeptu a trimite in Fagarasiu la prea onoratulu d Protopopu Petru Popescu I-lea alu Fagarasiului—prelanga petitiunile loru:

I Testemoniu scolasticu ca au absolvatu celu putinu gimnasiulu micu, sî cursulu pedagogicu — séu teologicu. —

II Atestatu de botediu, ca suntu de religia gr. orientale.

III Atestatu de moralitate, sî ca este deprinsu in cantârile bisericesti

Veneti'a inf. in 2 Septembrie 1870.

Comitetulu parochiale
G. Cemaniciu
65—1 Parochu gr. or. sî Dr.

Concursu.

Pentru vacant'a parochia din Srediscea mica protopresviteratulu or. românu alu Versietiului dieces'a Caransebesiului.

Emolumentele suntu un'a sesiune de pamentu birulu sî stól'a dela 130 de case.

Doritorii de a ocupá acésta parochia provediendu-si recursele sele cu estrasu de botediu, testimoniu despre absolvirea teologiei sî testimoniu de cualificatiune sa se tramita subscrisului in Mercin'a post'a ultima Varadi'a pâna in 20 Septembre a. c. Cu intielegerea comitetului parochialu.

Mercin'a in 4/9 1870.

Ioane Popoviciu
67—1 Protopresbiteru.

Concursu.

Devenindu statiunea de invetiatoriu in comun'a Cacov'a lânga Seliste se deschide concursu pâna la 30 Ssptembre 1870 st. v. pre lânga urmatórele emoluminte:

1. Cortelu liberu corespundietoriu.
2. Salariu anuale de 150 fl. v. a.
3. Lemnele trebuincióse.

Dela concurenti la acestu postu sa recere se fia de confessiunea greco-orientale, absolutu pedagogu, ori teologu sî cu portare morala buna.

Documentele concurentiloru sa voru asterne la Efori'a scolastica in Cacov'a per Secelu (post'a ultima.)

Cacov'a 3 Septembre 1870 st. v.

Ioanu Hanzu
Parochu.
69—1 sî directoru scolariu

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a parochiala confesienala din comuna Trapoldu, Protopopiatulu Tractului Sighisiórei gr. orientalu.

Lef'a invetiatorésca anuala este 80 fl. v. a. Quartiru, si lemne de focu deajunsu.

Doritorii de a ocupa acésta statiune au sasi astearna petitiunele de mana loru scrise cu Documintele necesarie pana in 10 Octombrie a. c. la acestu scaunu protopopescu Tractualu.

Sighisiór'a 4 Septemvrie 1870.

Zacharie Boiu
68—1 Protop. gr. or.

Concursu

Mai demultu timpu fiindu vacanta de parochu statiunea gr. or. din opidulu Cohalmu, se escrie concursu pana in 22 Septembre s. v. a. c.

Venituri anuale impreunate cu acestu postu suntu: dela 129 familii gr. or. de fie'care familie cate o ferdela grau, apoi venituri ne ter.inate dupa impregiurari dela patrafiru etc. sî lemne de incalditu de ajunsu, ca la unu parochu de alta confesiune colacuitóre in Cohalmu, din padurea comunale.

Doritoriloru de a putea ocupa acestu postu lise cere ca prelenga testimoniulu ca suntu absoluti clerici, a produce inca testimoniu despre sciintiele care le au de moralitate, sî a csuntu gr. or. acelea documente pane la terminulu prefiptu sale asterna scaonului Protopopescu gr. or. alu Cohalmului in Draosu.

Datu din 4 Septe. 1870.

Comitetulu Parochialu gr. or. alu Cohalmului
Ioann Iosifu.
69—1 Ad. Protopopescu

Concursu.

Devenindu vacante posturile de invetiatori, la urmatórele scóle parochiali din protopresviteratulu Dobrei:

1. Lapusiu superioru cu salariu anualu de 210 fl. v a.

2: Tissa cu 110 fl v. a. 84 m. bucate.

3, Parcu Seliste cu 100 fl. v. a. 50 m. bucate cuartiru naturalu sî lemne de incalditu la tóte sa deschide prin acést'a concursu pâna la 14 Septembre st. v. a. c.

Concursele provediute cu atestatu de botezu ca suntu români de relegea gr-or., atestatu de moralitate, sî de absolvirea studieloru pedagogice suntu a se adresá comiteteloru parochiali respective pre calea subscrisului inspectoratu districtualu scolariu pâna la terminulu indicatu.

Deva 28 Augustu 1870.

Inspectoratu districtualu alu scóleloru gr-or din protopresviteratulu Dobrei.

(63—3)

Concursu.

Pentru ocupare a dóue posturi invetiatoresci, respective a postului de directoru la scól'a capitala normala gr-or. a Tractului Dobrei se escrie prin acést'a concursu.

Salariele impreunate cu aceste posturi suntu: 300 fl. v. a. pentru invetiatoriu 400 fl. v. a. pentru directoru.

Doritorii de a ocupá amintitele posturi, voru avea a-si instruí petitiunile loru:

a) cu atestate de botezu ca suntu români de relegea gr-or.
b) atestatu de portarea loru morala de pân'acum.
c) atestatu ca a absolvitu cursulu pedagogico-teologicu, afara de acést'a, invetiatoriulu 4 clase, iéra directorulu 8 clase gimnasiali.

Concursele timbrate sî francate suntu a se adresá la presidiulu subscrisului comitetu protopresviteralu in Deva pâna la 25 Septembre a. c. st. vechiu.

Comitetulu protopresviteralu alu Tractului gr. or. alu Dobrei prin

Ioanu Papiu
63—3 Protopr.

Edictu.

Elie Iacobu din Comuna Lazu protopresviteratulu Şabesiului de 11 ani si-au paresitu legiuit'a sea muere Salomia nascuta Ioanu Morariu inpreuna cu doi prunci, si umbla pribegindu din locu in locu fara a se putea sci unde se tiene, se citeaza prin acésta, ca pana la 9. Martiu 1871. se se infaciesieze naintea forului matrimoniale subsemnatu, caci altfeliu si in absentia lui se va decide procesulu incaminatu de sociea lui in intielesulu canóneloru s. nóstre Biserici. —

Din siedintia forului matrimoniale tienutu la scannulu protopres: gr. or. in Sabesiu la 27. Aug. 1870.

I. Tipeiu
70—1 Prot.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea** Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.